

La Catalunya del 27 de Setembre del 2015

Una majoria constituent per canviar Catalunya

Vull començar aquesta conferència mostrant la meva plena solidaritat amb els refugiats que moren o malviuen a les portes d'Europa, especialment a les seves fronteres sud (Mediterrani) i est. Vull recordar que Occident, prèviament a la seva arribada, va bombardejar els seus països, Líbia, Síria, Iraq... provocant estats fallits, i sempre amb l'excusa de la democràcia però pel veritable interès del domini i negoci de les fonts d'energia.

Fa dos anys, Esquerra Unida i Alternativa (EUiA) realitzava a Barcelona la seva Conferència Política amb el títol **Un projecte constituent per a Catalunya**, on per amplíssima majoria els més de 150 delegats i delegades presents donaven llum a una proposta estratègica per a la nostra organització, el nostre país i, modestament si em permeteu, per a les classes populars catalanes.

Dos anys després i a prop de la convocatòria electoral de les Eleccions al Parlament de Catalunya del 27 de setembre d'aquest any, continuen sent vives les propostes d'aquest document, i aquesta visió constituent que vam prematurament desenvolupar ha inundat anàlisis i propostes d'altres actors polítics i socials que avui, junts o separats, dibuixen un futur per al nostre país i per els homes i dones que l'habiten.

Vull afirmar, en primer lloc, la comoditat d'Esquerra Unida i Alternativa amb la **Declaració per al canvi social i polític a Catalunya** i el **Programa** de la candidatura electoral de **Catalunya sí que es pot**, encapçalada pel company Lluís Rabell. Aquests dos principals documents programàtics recullen abastament les propostes que EUiA ha anat fent en els darrers anys i tracen, al meu entendre, l'únic camí de canvi, esperança i realisme que pot convertir-se en palanca de transformacions socials, econòmiques, polítiques i nacionals per a la societat catalana.

Dèiem fa 2 anys: *Catalunya es troba en una cruïlla determinant pel seu futur on cal prendre decisions; com a persones, com a formacions polítiques i com a societat. Avui més que mai, cal apostar per la política com a forma de transformar la realitat.*

I segueixo afirmant que el cicle electoral en el que estem immersos, el de les eleccions municipals de maig, que ens van permetre guanyar ciutats com Barcelona, Madrid, Saragossa o Cadis, el de les eleccions catalanes del 27 de setembre i el de les eleccions generals de final d'any, es tan important com el de finals de la dècada dels 70 que va predeterminar un model de societat i un model polític que ha perdurat 35 anys.

1. La Transició del 78, una etapa esgotada

La Transició van instaurar un règim polític, econòmic i social a Espanya. La Constitució Espanyola n'és el símbol, i s'ha caracteritzat pel domini del bipartidisme (PP, PSOE,

amb el suport regular de CiU), la instauració de la Monarquia Borbònica, l'estat de les autonomies, i la transformació, però no ruptura, dels poders econòmics i polítics heretats del Franquisme.

Aquest model de la Transició va facilitar l'entrada a la OTAN i a la Unió Europea, que van retroalimentar el buidatge de la sobirania popular i de qualsevol contingut social de la Constitució.

La gran crisi econòmica del 2008 ha estat utilitzada com a excusa per accelerar aquest procés de buidatge de la Constitució, especialment a través del Tribunal Constitucional (un instrument polític en mans del bipartidisme). Els poders econòmics van utilitzar també la crisi per iniciar un procés deconstituent orientat a fer desaparèixer, de forma definitiva, les possibles lectures socials, democràtiques i plurinacionals i fixar alguns dels aspectes involutius que no van poder instal·lar definitivament al 78: la renúncia definitiva de la memòria històrica, la regressió total en drets laborals i tot un nou paquet repressiu que inclou des del Codi Penal fins el paper dels cossos policials.

Les noves lectures *neocons* prefiguren per al nou model post-crisi un paper destacat de les privatitzacions de l'Estat del Benestar i dels Serveis Públics i Bens Comuns en general, la recentralització política, administrativa i cultural, i la repressió de l'oposició política i social i dels moviments contestataris.

La Comissió Europea, juntament amb els governs del PP i de CiU, han assentat les bases per a una nova societat, un canvi de model més favorable a les classes dominants, aplicant de forma coordinada les directrius de la troica (amb un destacat paper de policia econòmica per part del BCE i l'FMI) i els interessos de les oligarquies europees.

La reforma laboral del PP (votada favorablement per CiU) ha blindat la precarietat laboral i pretén acabar amb els convenis col·lectius. El Tribunal Constitucional ha reinterpretat la Constitució en el sentit més centralista, barrant el pas a qualsevol reforma del règim en un sentit federal. Els drets nacionals i culturals estan en el punt de mira del PP, que desitja una Espanya sense pluralitat nacional i més centralitzada que mai, i per tant busca acabar amb la immersió lingüística i l'autogovern. Els drets universals a la salut, l'educació i les pensions estan amenaçats per la destrucció dels serveis públics de PP i CiU, en favor de negocis privats. La redistribució desigual del finançament provoca enfrontaments entre els pobles. La corrupció generalitzada dels partits del règim, així com els casos sonats de la Monarquia, ha provocat la pèrdua de confiança en les institucions de la Transició. I per últim, amb l'enèsim enduriment del Codi Penal i la Llei Mordassa, la repressió generalitzada contra les protestes socials està arribant a nivells alarmants, amb casos d'abús policial, tortures i condemnes infames.

2. Cal engegar un Procés Constituent Popular del subjecte polític anomenat Catalunya

A nivell polític, aquest procés deconstituent ha provocat una reacció de la societat. A Espanya, el 15M va significar un canvi de signe en el domini hegemònic i cultural. A Catalunya, a aquest efecte se li ha sumat el de la lluita per les llibertats nacionals un cop s'ha esgotat l'estat de les autonomies. Les grans mobilitzacions del 2012, 2013 i 2014 a Catalunya mostraven l'ampli rebuig a les decisions del Tribunal Constitucional, i el dret a decidir sobre l'autodeterminació de Catalunya esdevenia una demanda transversal.

En general, la ciutadania demana un canvi profund: un procés constituent popular, que enfronti el procés deconstituent dels poders econòmics en les seves vessants econòmica, social i nacional.

Un Procés Constituent és un procés polític i social que ha de culminar amb un nou marc constitucional a Catalunya i a l'Estat. És una oportunitat per ampliar els drets socials, per a replantejar el model econòmic i els sistema polític.

Proposem impulsar un procés constituent a Catalunya i un procés constituent a l'Estat. Ambdós processos tenen dinàmiques i objectius propis que s'influeixen mútuament i en la mida que reforcen la seva coordinació tenen majors possibilitats de reeixir exitosos.

Cal avançar en anar definint quines característiques ha de tenir aquest procés constituent per tal de ser vertaderament transformador i legítim:

- ✓ Un procés popular, des de baix, representat però no tutelat per institucions o partits, que representi a tot el poble de Catalunya. Cap partit polític es pot apropiari o pot instrumentalitzar aquest procés constituent. Cal desenvolupar la idea d'Assemblea Constituent Popular com a espai de participació social de forma complementaria al Parlament, cal recuperar la idea dels Estats Generals en la fórmula de la Revolució Francesa.
- ✓ Un procés que no predetermini cap decisió, que només correspon prendre al poble com a únic subjecte sobirà. I en tot cas, cap d'aquestes qüestions es poden decidir en el marc d'unes eleccions, ja que s'estaria usurpant la sobirania popular, sinó que s'han de debatre en el marc del procés constituent i s'han de referendar amb un referèndum.
- ✓ Un procés que tingui especialment en compte el dret a l'autodeterminació i la relació amb l'Estat Espanyol, en la forma que decideixi el poble de Catalunya.

- ✓ Un procés on es debatin totes les qüestions, especialment els drets i llibertats socials democràtiques i nacionals; en cap cas només les socials o només les nacionals.
- ✓ Un procés que cerqui la coordinació amb un altre a nivell de tot l'estat, i els d'aquells pobles d'Espanya que així ho decideixin.
- ✓ Un procés que cerqui també els diàlegs, aliances i majories necessàries al conjunt d'Europa per a refundar el projecte europeu sobre bases populars, socials i democràtiques no oligàrquiques.

En el transcurs d'aquest procés constituent i davant les importants qüestions que s'han de debatre proposem:

- ✓ Que Catalunya esdevingui un estat propi en forma de República Catalana i que es doti d'una Constitució.
- ✓ Que aquesta República Catalana suposi un marc econòmic i social favorable a la majoria popular, i que blindi els drets socials, democràtics, nacionals i culturals, com la llengua.
- ✓ Que la República Catalana estigui lliurement federada en una República Federal dels Pobles d'Espanya, de forma que s'hi pugui adherir lliurement en un marc comú pactat, sempre que en referèndum així es decideixi.

El procés constituent a Catalunya no està subordinat al procés estatal, encara que té una ferma voluntat solidaria i pragmàtica de coordinar-se en tot moment. Aquest procés constituent a Catalunya i el que es pugui esdevenir de la resta de pobles de l'Estat Espanyol requereixen, ambdós, una Ruptura Democràtica de l'ordre establert el 78 i han de prendre la forma de Revolució Democràtica.

Aquest impuls constituent no pot quedar escapçat el 27S, ja que es tracta de refundar el país, no CDC o el centre dreta català, com està fent Artur Mas amb la seva proposta. Refundar el país vol dir canviar el model econòmic, social, ambiental i acabar amb la corrupció.

El 27S decidim també el president de la Generalitat, el Govern de Catalunya i les polítiques que es desenvoluparan, a la sanitat, a l'escola i a les universitats catalanes, així com si s'impulsa una Renda Garantida o no, per a assegurar ingressos a totes les persones que no tenen ni feina ni prestació.

El 27S decidim si fem una aposta clara per l'economia productiva, com a garant de treball estable i amb drets.

El 27S es decideix una perspectiva de futur constituent, però també decidim les polítiques del dia a dia que es desenvoluparan en els propers anys, quan no només no s'ha sortit de la crisi, sinó que l'emergència social i els perills d'exclusió s'incrementen.

3. Catalunya pot definir una nova relació amb el conjunt dels pobles d'Espanya

Ara tenim l'oportunitat de definir un nou model de convivència, un nou model de país, de com volem viure, i també, una nova relació amb els pobles veïns. Aquesta és la doble intenció del Procés Constituent, de cap de les maneres renunciem a la primera i alguns dels projectes que parlen d'independència sí que ho fan.

Tenim un projecte propi il·lusionant, el de la Catalunya social que vol decidir lliurement. Som els del sí que es pot aconseguir la sobirania de Catalunya a partir del principi democràtic, d'un referèndum vinculant i acordat perquè tingui efectes. Si parlem del 27S com d'eleccions per impulsar un procés constituent ho fem per iniciar el camí que ha de culminar amb un nou marc institucional per a Catalunya, ja que el que teníem fins ara, el de la Comunitat Autònoma del Regne d'Espanya, ja no serveix, està superat.

Amb les nostres accions, que no son declaratives sinó un procés de participació popular, volem crear les condicions polítiques per guanyar la batalla del dret a decidir mantenint i ampliant la majoria social que li dona suport, donant la batalla al conjunt de l'Estat Espanyol per derrotar el PP i obrir un escenari de canvi. La realitat no és immutable, la situació política està canviant a Catalunya i a Espanya i aquesta perspectiva, aquesta mirada feta des de el sud d'Europa, pot ajudar a un canvi de tendència al conjunt del continent europeu.

El resultat del procés participatiu del 9N no pot portar-nos a cremar etapes democràtiques. Això no es una subhasta per veure qui posa un termini mes curt per a la independència, cal una estratègia on la participació popular a Catalunya i la suma de correlacions de forces favorables a Espanya i Europa ens portin a una victòria i no a frustracions i derrotes que pagaríem molt cares amb un avenç de la dreta centralista i la ruptura de la cohesió civil de Catalunya.

L'Estat va dir que no amb una majoria de PP i PSOE i només el suport d'IU i d'altres partits de l'esquerra sobiranista de diversos indrets. Ara hi ha una oportunitat de canvi també al conjunt de l'Estat si som capaços d'articular en candidatures d'Unitat Popular aquesta energia amiga.

La imposició unilateral per part de Catalunya no és possible, com va demostrar el 9N (no vam poder fer la consulta que volíem), però l'Estat tampoc es pot imposar a

Catalunya sense deslegitimar-se totalment. Cal una sortida dialogada i acordada, que combini mobilització i participació, accions de desobediència i ruptura amb diàleg i acords.

4. El dret a decidir no pot ser fagocitat i per tant reduït per la proposta independentista

A partir del 9N, l'estratègia d'Artur Mas ha anat reduint i aïllant el procés català. Les eleccions del 27S han de servir per eixamplar-lo de nou obrint-lo a la participació, els desitjos i anhels, d'una part molt important de Catalunya que el 9N es va quedar a casa i no va anar a votar, al sentir-se exclosa d'un procés hegemonitzat en gran part per partits, mitjans i lideratges excloents, conservadors i protagonistes de retallades de les seves condicions materials de vida i protagonistes de corrupció.

El que més afebleix a PP i C'S és el dret a decidir, no la independència exprés, perquè una solució com el referèndum connecta amb el sentit comú democràtic a Catalunya i a l'Estat. El que més suports troba a Europa i el món és el referèndum, no la independència exprés i unilateral, i les experiències d'èxit democràtic com la canadensa o escocesa així ho han demostrat.

Al segle XXI, el gran debat que permet obrir el camí dels canvis i les transformacions es el debat de la democràcia; per a nosaltres, Catalunya necessita una Revolució Democràtica que es concreta en un procés constituent amb referèndum. Com a nació que som i com a ciutadans lliures tenim dret a decidir el nostre futur com a país i el nostre model de societat.

El conflicte amb l'Estat només es pot resoldre democràticament amb un referèndum amb garanties, vinculant i acordat. Es a dir, reconegut per tothom (l'Estat i la comunitat internacional) i amb efectes, amb què el que es voti es pugui realitzar. I això no té substituïts (les eleccions) ni dreces (una DUI).

El referèndum no és només una qüestió procedimental, el reconeixement de l'exercici del dret a decidir implica que som un subjecte polític (amb sobirania), que no som una Comunitat Autònoma més.

Els catalans i catalanes no tornarem a aprovar cap nou Estatut d'autonomia, aprovarem una constitució. Si aquesta constitució serà per establir una relació federal, confederal o per proclamar la independència ho decidirà la gent.

Venim i seguim apostant per la tradició Federal, la que permet desenvolupar un projecte de convivència conjunt amb d'altres pobles veïns. El nostre Federalisme està

sustentat en una relació de pobles lliures i iguals i permet una ampla cohesió social i de llibertats democràtiques.

El que ens divideix no és la immersió lingüística (com diuen el PP i C'S), el que trenca la cohesió del país són les desigualtats socials i de gènere, l'empobriment de la gent, la pobresa, els desnonaments, l'atur, la precarietat laboral... la impossibilitat que tenen els i les joves de construir un projecte autònom de vida.

Diu la Declaració de Catalunya sí Que es Pot:

Un procés constituent és la resposta estratègica a l'esgotament de l'actual model institucional i social; i a la necessitat d'iniciar una nova fase. Permet articular el malestar social, nacional i democràtic, tot sintetitzant-lo en un procés de recuperació de la sobirania en tots els aspectes i d'extensió de la democràcia a tots els àmbits. Cal una veritable refundació del nostre país; per això, les eleccions del 27S han de ser constituents: s'ha acabat una etapa, i cal començar-ne una altra...

...Dos models de Catalunya estan en joc: la Catalunya de les finances i la Catalunya de la majoria. No importa d'on venim, sinó cap on volem anar; i volem guanyar per obrir una nova etapa a Catalunya: una nova etapa en què la prioritat no siguin els bancs, ni els mercats, ni els poderosos; una nova etapa de justícia social, en què la prioritat sigui la vida i el benestar dels veïns i les veïnes; de la majoria, la gent.